

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2022. gada 13. maijā
(OR. en)

9076/22

Starpiestāžu lieta:
2022/0154(CNS)

FISC 112
ECOFIN 428
IA 72

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2022. gada 12. maijs
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs
K-jas dok. Nr.:	COM(2022) 216 final
Temats:	Priekšlikums PADOMES DIREKTĪVA, ar ko paredz noteikumus par atvieglojumu tādu stimulu samazināšanai, kas sekmē parādsaistību uzņemšanos, un par procentu atskaitāmības ierobežošanu uzņēmumu ienākuma nodokļa vajadzībām

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2022) 216 *final*.

Pielikumā: COM(2022) 216 *final*

Briselē, 11.5.2022.
COM(2022) 216 final

2022/0154 (CNS)

Priekšlikums

PADOMES DIREKTĪVA,

**ar ko paredz noteikumus par atvieglojumu tādu stimulu samazināšanai, kas sekmē
parādsaistību uzņemšanos, un par procentu atskaitāmības ierobežošanu uzņēmumu
ienākuma nodokļa vajadzībām**

{SEC(2022) 204 final} - {SWD(2022) 144 final} - {SWD(2022) 145 final} -
{SWD(2022) 146 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Eiropas Komisija 2021. gada 18. maijā pieņēma Paziņojumu par uzņēmējdarbības nodokļiem 21. gadsimtā¹, lai veicinātu stabilu, efektīvu un taisnīgu uzņēmumu nodokļu sistēmu ES. Tajā izklāstīts gan ilgtermiņa, gan īstermiņa redzējums par to, kā atbalstīt Eiropas atveseļošanas pēc Covid-19 pandēmijas un kā turpmākajos gados nodrošināt pienācīgus publiskos ieņēmumus. Tāpat arī ES Kapitāla tirgu savienības (KTS) rīcības plāna² mērķis ir palīdzēt uzņēmumiem piesaistīt kapitālu, kas tiem vajadzīgs, un uzlabot to pašu kapitāla stāvokli, jo īpaši atveseļošanās periodā, kad ir augstāks deficīts un parāda līmenis, kā arī lielāka vajadzība pēc investīcijām pašu kapitālā. Jo īpaši KTS 4. darbība³ stimulē institucionālos investorus veikt vairāk ilgtermiņa investīciju un tādējādi atbalsta pārorientēšanos uz pašu kapitāla finansēšanu uzņēmumu sektorā, lai sekmētu ES ekonomikas ilgtspējīgo un digitālo pārkārtošanos. Iepriekš minēto 4. darbību papildina ES līmeņa iniciatīva tādu stimulu mazināšanai, kas sekmē parādsaistību uzņemšanos, ar mērķi radīt taisnīgu un stabilu uzņēmējdarbības vidi, kas var veicināt ilgtspējīgu un darbvietām bagātu izaugsmi Savienībā.

Nodokļu sistēmas ES ļauj atskaitīt procentu maksājumus par parādu, kad tiek aprēķināta apliekamā bāze uzņēmumu ienākuma nodokļa vajadzībām, savukārt izmaksas, kas saistītas ar pašu kapitāla finansēšanu, piemēram, dividendes, lielākoties nav atskaitāmas nodokļa vajadzībām. Šā nodokļu režīma asimetrija ir viens no faktoriem, kas veicina plašāku parāda izmantošanu salīdzinājumā ar pašu kapitālu investīciju finansēšanai. Patlaban tikai sešas dalībvalstis pievēršas parādsaistību uzņemšanas sekmējošu stimulu novēršanai no nodokļu perspektīvas, un attiecīgie valstu pasākumi ievērojami atšķiras. Ja nodokļu veicinātie stimuli, kas sekmē parādsaistību uzņemšanas, netiks mazināti visā vienotajā tirgū, ES uzņēmumi arī turpmāk nebūs pietiekami motivēti finansēšanai izmantot pašu kapitālu, nevis parādu, un attiecīgie nodokļu plānošanas apsvērumi arī turpmāk kropļos investīciju un izaugsmes sadalījumu.

Lai koordinēti pievērstos tādu nodokļu veicināto stimulu mazināšanai, kas veicina parādsaistību uzņemšanas, visā vienotajā tirgū, šī direktīva nosaka pasākumus, lai konkrētos apstākļos paredzētu nosacītu procentu atskaitāmību nodokļu vajadzībām par pašu kapitāla palielinājumiem un ierobežotu pārsniedzšo aizņēmumu izmaksu atskaitāmību nodokļu vajadzībām. To piemēro visiem nodokļa maksātājiem, kuri ir apliekami ar uzņēmumu ienākuma nodokli vienā vai vairākās dalībvalstīs, izņemot finanšu uzņēmumus. Tā kā mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU) parasti ir jāpārvar lielāks slogs, lai iegūtu finansējumu, tiek ierosināts piešķirt MVU lielāku nosacīto procentu likmi.

Šis priekšlikums ir arī atbilde uz Eiropas Parlamenta pausto cerību, ka Komisija nāks klajā ar priekšlikumu par atvieglojumu, ar kuru tiktu samazināti stimuli, kas sekmē parādsaistību uzņemšanas, iekļaujot arī iedarbīgus noteikumus par ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu, lai

¹ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei “Uzņēmējdarbības nodokļi 21. gadsimtā”, COM(2021) 251 *final*.

² Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Kapitāla tirgu savienība cilvēku un uzņēmumu labā — jauns rīcības plāns”, COM(2020) 590 *final*.

³ [4. darbība — veicināt ilgtermiņa un pašu kapitāla finansējumu no institucionālajiem investoriem | Eiropas Komisija \(europa.eu\)](#).

novērstu to, ka jebkurš atvieglojums pašu kapitālam tiek izmantots kā jauns rīks nodokļa bāzes samazināšanai⁴.

- **Saskanība ar pašreizējiem un iespējamiem turpmākiem noteikumiem konkrētajā jomā**

Šī direktīva ir daļa no ES stratēģijas par nodokļiem uzņēmējdarbībai, kuras mērķis ir nodrošināt taisnīgu un efektīvu nodokļu sistēmu visā ES.

2016. gadā tika pieņemta Nodokļu apiešanas novēršanas direktīva (NAND)⁵, lai nodrošinātu taisnīgāku nodokļu vidi, dalībvalstīs koordinēti īstenojot galvenos pasākumus pret nodokļu apiešanu, kas galvenokārt izriet no starptautiskā pieliekamās bāzes samazināšanas un peļņas novirzīšanas (*BEPS*) projekta darbībām. Lai gan cīņa pret nodokļu apiešanu nav šā priekšlikuma galvenais mērķis, šis priekšlikums ietver arī procentu ierobežošanas noteikumu. Ņemot vērā šā priekšlikuma un NAND nodokļu ierobežošanas noteikuma atšķirīgos mērķus, abiem noteikumiem par procentu atskaitāmību vajadzētu būt piemērojamiem vienlaikus.

Tomēr pašreizējie nodokļu instrumenti ES līmenī neietver pasākumus pārmērīgas aizņemšanās stimulu mazināšanai vienotajā tirgū, līdzsvarojot parāda un pašu kapitāla nodokļu režīmu visā ES.

Šī direktīva ir turpinājums Komisijas Paziņojumam par uzņēmējdarbības nodokļiem 21. gadsimtā stabilai, efektīvai un taisnīgai uzņēmējdarbības nodokļu sistēmai ES un atspoguļo vienu no šajā paziņojumā paredzētajām politikas iniciatīvām. Tādējādi tā papildina vairākas citas politikas iniciatīvas, ko vienlaikus, īstermiņā un ilgtermiņā ierosina Komisija.

Iepriekš minētās politikas iniciatīvas ietver priekšlikumu “Uzņēmējdarbība Eiropā: ienākumu nodokļu sistēma (*BEFIT*)” — vienotu uzņēmumu ienākumu nodokļa noteikumu kopumu ES, kura pamatā ir vienotas pieliekamās bāzes galvenās iezīmes un peļņas sadale starp dalībvalstīm, pamatojoties uz metodēm, kas ietver formulu (sadaliņuma formula). Lai gan *BEFIT* priekšlikums joprojām ir tā izstrādes sākumposmā, abas iniciatīvas veicina vienu un to pašu redzējumu par taisnīgu, efektīvu un ilgtspējīgu uzņēmējdarbības vidi Eiropā.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Šis priekšlikums sniedz ieguldījumu kapitāla tirgu savienībā. Proti, KTS galvenie mērķi ir uzlabot finansējuma pieejamību ES uzņēmumiem un veicināt valstu kapitāla tirgu integrāciju patiesi vienotā tirgū. Likvidējot nodokļu veicinātus stimulus, kas sekmē parādsaistību uzņemšanos, šā priekšlikuma mērķis ir novērst pārmērīgu paļaušanos uz parādu un veicināt uzņēmumu pārorientēšanos uz pašu kapitāla finansēšanu. Tādējādi uzņēmumi būs labākā situācijā, lai investētu nākotnei, un tas, savukārt, atbalstīs izaugsmi un inovāciju, kā arī ES ekonomikas konkurētspēju. Tas arī palielinās uzņēmumu noturību pret neparedzētām izmaiņām uzņēmējdarbības vidē un mazinās maksātnespējas risku, tādējādi veicinot finanšu stabilitātes uzlabošanu.

⁴ Ziņojums par valstu nodokļu reformu ietekmi uz ES ekonomiku (2021/2074(INI)) https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2021-0348_LV.html.

⁵ Padomes Direktīva (ES) 2016/1164 (2016. gada 12. jūlijs), ar ko paredz noteikumus tādas nodokļu apiešanas prakses novēršanai, kas tieši iespaido iekšējā tirgus darbību (OV L 193, 19.7.2016., 1. lpp.).

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Tiešo nodokļu tiesību akti ietilpst Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 115. panta darbības jomā. Šī klauzula paredz, ka tiesību aktu tuvināšanas pasākumi saskaņā ar minēto pantu veicami, izmantojot direktīvas juridisko formu.

• Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Šis priekšlikums atbilst subsidiaritātes principam. Jautājuma būtība paredz visam iekšējam tirgum kopīgu iniciatīvu.

Šīs direktīvas noteikumu mērķis ir mazināt stimulus, kas sekmē parādsaistību uzņemšanos, ES uzņēmumu nozarē no nodokļu perspektīvas un paredzēt vienotu satvaru, kas koordinēti īstenojams dalībvalstu tiesību aktos. Šādus mērķus nevar pieņemt veidā sasniegt ar rīcību, ko veic katra dalībvalsts, rīkojoties atsevišķi.

Stimuli, kas sekmē parādsaistību uzņemšanos, izriet no atšķirīga režīma piemērošanas parāda un pašu kapitāla finansēšanas izmaksām nodokļu vajadzībām, un tā ir visu ES dalībvalstu uzņēmumiem kopīga problēma. Neraugoties uz to, tikai sešas dalībvalstis ir veikušas nodokļu pasākumus, lai tuvinātu parāda un pašu kapitāla nodokļu režīmu. Lai gan pastāv ieteikuma tiesību norādījumi⁶ par šā veida nodokļu stimuliem, kurus izstrādājusi Rīcības kodeksa jautājumu grupa (uzņēmējdarbības nodokļi), minēto sešu dalībvalstu attiecīgie valsts pasākumi atšķiras no izstrādes elementu un nodokļu apiešanas novēršanas noteikumu viedokļa, jo īpaši ņemot vērā atšķirīgos apstākļus un atšķirīgos politikas mērķus katrā dalībvalstī.

Pilnīgais parādsaistību uzņemšanos sekmējošo stimulu mazināšanas pasākumu trūkums 21 dalībvalstī apvienojumā ar ievērojami atšķirīgu pasākumu esību sešās citās dalībvalstīs var radīt iekšējā tirgus darbības kropļojumus un būtiski ietekmēt investīciju atrašanās vietu.

Turklāt ES iniciatīva radītu pievienoto vērtību salīdzinājumā ar to, kas panākams, dalībvalstīm rīkojoties atsevišķi savas valsts līmenī. Viens noteikums ES nodrošinās juridisko noteiktību un ļaus mazināt atbilstības nodrošināšanas izmaksas uzņēmumiem, jo nodokļa maksātājiem būs jāizpilda viens noteikums attiecībā uz visām to darbībām vienotajā tirgū. Paredzams, ka ES mēroga noteikums arī veicinās konkurenci vienotajā tirgū, nodrošinot, ka visiem uzņēmumiem neatkarīgi no tā, kur tie atrodas, ir līdzīga motivācija piesaistīt atbilstošu finansējumu.

Tāpēc ir vajadzīga ES mēroga iniciatīva saistoša tiesību akta priekšlikuma veidā, lai koordinēti un efektīvi risinātu problēmu, kas ir kopīga visā ES. ES iniciatīva novērstu iespējamās nepilnības starp atšķirīgām valstu iniciatīvām un nodrošinātu, ka uzņēmumu un investīciju atrašanās vieta netiek nelabvēlīgi ietekmēta.

• Proporcionalitāte

Paredzētie pasākumi nepārsniedz to, kas nepieciešams, lai nodrošinātu minimālo nepieciešamo iekšējā tirgus aizsardzības līmeni. Direktīva nosaka noteikumus, lai visā ES un visiem ES nodokļa maksātājiem paredzētu atvieglojuma pašu kapitāla finansēšanas izmaksām atskaitāmību, to papildinot ar noteikumu, lai ierobežotu procentu par parāda finansēšanas instrumentiem atskaitāmību. Direktīva arī nodrošina pasākumu ilgtspēju attiecībā uz dalībvalstu budžetiem atbilstīgi vispārējam noteikumam, kas ierobežo finansēšanas izmaksu

⁶ WK 11093/2019 REV 1.

atskaitāmību no nodokļa maksātāju apliekamās bāzes. Nosakot vienotu ES mēroga satvaru, direktīva nodrošina juridisko noteiktību vienotajā tirgū un atbilstības nodrošināšanas izmaksu samazināšanu nodokļa maksātājiem.

Tādējādi direktīva nodrošina vien saskaņotības pamatlīmeni Savienībā, kas nepieciešams tās mērķu sasniegšanai. Tāpēc priekšlikums paredz tikai tos pasākumus, kas ir nepieciešami šā mērķa sasniegšanai, un ir saskaņā ar proporcionalitātes principu.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Priekšlikums ir par direktīvu, kas ir vienīgais pieejamais instruments saskaņā ar juridisko pamatu LESD 115. pantā.

3. **EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

- **Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Nav ES tiesību aktu, kuri attiecas uz stimuliem, kas sekmē parādsaistību uzņemšanos. Tāpēc izvērtējums nav būtisks.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

TAXUD ĢD 2021. gada 1. jūlijā sāka sabiedrisku apspriešanos par iespējamo iniciatīvu tādu stimulu mazināšanai, kas sekmē parādsaistību uzņemšanos. Apspriešana ietvēra dažādus jautājumus, kuru mērķis cita starpā bija definēt problēmu un tās cēloņus un noteikt piemērotu ES rīcības veidu un galvenās iespējama pasākuma iezīmes. Apspriešanās noslēdzās 2021. gada 7. oktobrī ar kopumā 67 atbildēm.

Respondenti bija 37 uzņēmumu apvienības, kas pārstāvēja galvenokārt visu lielumu finanšu organizācijas (tostarp MVU), 12 uzņēmumi / uzņēmumu apvienības (galvenokārt nodokļu grāmatvedības un finanšu organizācijas), trīs akadēmiskās un pētniecības iestādes, astoņas NVO vai citas organizācijas (lielākoties tirdzniecības kameras, biržas) un septiņi atsevišķi iedzīvotāji. Lielākā daļa respondentu bija no Beļģijas (14/67), Vācijas (14/67) un Francijas (12/67).

NVO un akadēmisko aprindu pārstāvji uzskata, ka galvenais iemesls, kāpēc uzņēmumi izmanto parādu, ir lai samazinātu to nodokļu saistības un izvairītos no to akcionāru daļu samazināšanās, savukārt uzņēmumu apvienības un uzņēmumi uzskata, kā tā ir nepieciešamība atrast finansēšanas līdzekļus.

Lielākā daļa respondentu, kuru vidū ir 100 % akadēmisko aprindu pārstāvju, 86 % iedzīvotāju, 50 % uzņēmumu un 42 % uzņēmumu apvienību, uzskata, ka ES iniciatīva tādu stimulu samazināšanai, kas sekmē parādsaistību uzņemšanos, būtu noderīgs rīks, lai atbalstītu uzņēmumu atgūšanos no Covid-19 krīzes un, īstenojot pāreju uz zaļāku digitalizētu ekonomiku, veicinātu investīcijas pašu kapitālā, neradot kropļojumus vienotajā tirgū. Uzņēmumi, NVO un akadēmisko aprindu pārstāvji pārliecinoši uzskata, ka uzņēmumi, cita starpā arī no nodokļu perspektīvas, būtu jāstimulē vairāk izmantot pašu kapitāla finansēšanu un mazāk parāda finansēšanu.

Uzņēmumu apvienības, uzņēmumi un akadēmisko aprindu pārstāvji nepārprotami piekrīt tam, ka šāda iniciatīva samazinās kaitīgas nodokļu prakses iespējas vienotajā tirgū. Svarīgi ir tas, ka lielākā daļa respondentu, starp kuriem ir 71 % uzņēmumu, 66 % akadēmisko aprindu pārstāvju, 43 % iedzīvotāju un 28 % uzņēmumu apvienību, uzskata, ka ES iniciatīva būtu izdevīga uzņēmumiem, kas darbojas visā vienotajā tirgū.

Attiecībā uz dažādajiem risinājumiem — lielākā daļa respondentu ir ļoti noraidoši pret risinājumu pilnīgi atteikties no procentu atskaitāmības, un starp tiem 75 % uzņēmumu, 72 % uzņēmumu apvienību, 71 % iedzīvotāju un 66 % akadēmisko aprindu pārstāvju uzskata, ka tas ir vismazāk piemērotais risinājums, un lielākā daļa ir samērā noraidoši pret risinājumu piemērot atvieglojumu uzņēmumu finanšu kapitālam, kas aizstātu procentu atskaitāmību nodokļu vajadzībām. Šo par vislabāko risinājumu uzskatīja tikai 16 % uzņēmumu, 14 % iedzīvotāju, 5 % uzņēmumu apvienību, bet to neatbalstīja neviens akadēmisko aprindu pārstāvis. Tieši pretēji — lielākā daļa respondentu dod priekšroku atvieglojumam, kas paredz nosacītu procentu atskaitāmību jaunam pašu kapitālam (vienlaikus saglabājot esošo procentu atskaitāmību). Šis šķiet vislabākais risinājums 66 % akadēmisko aprindu pārstāvju, 28 % uzņēmumu apvienību, 25 % uzņēmumu un 14 % iedzīvotāju. Uzņēmumu apvienības un uzņēmumi vēl vairāk atbalsta risinājumu par atvieglojumu pašu kapitāla krājumiem, savukārt NVO un akadēmisko aprindu pārstāvji šo risinājumu atbalsta mazāk.

Visbeidzot, lielākā daļa respondentu šajā ziņā pilnīgi piekrīt tam, ka iniciatīva būtu jāpapildina ar stingriem noteikumiem, lai izvairītos no agresīvas nodokļu plānošanas prakses, — to vidū ir 71 % iedzīvotāju, 66 % akadēmisko aprindu pārstāvju, 42 % uzņēmumu apvienību un 33 % uzņēmumu.

Izstrādājot priekšlikumu, Komisija ņēma vērā apspriešanās rezultātus. Proti, izvērtējot dažādos politikas risinājumus, Komisija nolēma sagatavot priekšlikumu par atvieglojuma piešķiršanu tikai jaunam pašu kapitālam un neapsvērt visas parāda atskaitāmības likvidēšanu. Turklāt direktīva paredz stingru nodokļu ļaunprātīgas izmantošanas novēršanas satvaru, jo uz šādu vajadzību bija īpaši norādījuši respondenti.

Tāpat Komisija atzīst, ka dalībvalstu ar nodokļiem apliekamo ieņēmumu aizsardzība ir svarīga, lai nodrošinātu ilgtspējīgu ekonomiku un aizsargātu publiskās finanses pašreizējā pēcpandēmijas atveseļošanās periodā. Attiecīgi Komisija ierosina mazināt stimulus, kas sekmē parādsaistību uzņemšanos, īstenojot pasākumus, kas vērsti gan uz pašu kapitālu, gan parādu, atvieglojumu jaunam pašu kapitālam apvienojot ar parāda izmaksu atskaitāmības ierobežojumu.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Nosakot piemērotus pasākumus tādu stimulu samazināšanai, kas sekmē parādsaistību uzņemšanos, Komisija izmantoja to dalībvalstu zinātību, kuras jau ir ieviesušas līdzīgus pasākumus (Beļģija, Portugāle, Polija, Kipra, Malta un Itālija). Komisija veica informācijas apmaiņu ar dažādām attiecīgajām nodokļu administrācijām par nodokļu ļaunprātīgas izmantošanas novēršanas satvaru, lai labāk izprastu dažādo pasākumu ietekmi izmaksu un ieguvumu ziņā.

Komisija tikās ar valstu publiskajām iestādēm/agentūrām, uzņēmumu apvienībām un pilsoniskās sabiedrības grupām, kas piedalās Komisijas ekspertu grupā “Platforma labas nodokļu pārvaldības, agresīvas nodokļu plānošanas un nodokļu dubultās uzlikšanas jautājumos”. Komisija arī veica informācijas apmaiņu ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju (EESK).

- **Ietekmes novērtējums**

Gatavojot šo iniciatīvu, tika veikts ietekmes novērtējums.

Regulējuma kontroles padome (RKP) 2022. gada 17. martā sniedza pozitīvu atzinumu ar atrunām par iesniegto ietekmes novērtējumu attiecībā uz šo priekšlikumu, tostarp vairākus

ierosinājumus uzlabojumiem⁷. Ietekmes novērtējuma (IN) ziņojums tika vēlreiz pārskatīts, ievērojot šo informāciju, kā paskaidrots turpmāk. IN papildus pamatscenārijam, proti, bez rīcības, ir izskatīti pieci politikas risinājumi.

1. risinājums paredzētu ieviest atvieglojumu uzņēmuma pašu kapitāla krājumiem uz nenoteiktu laiku, savukārt 2. risinājums arī paredzētu ieviest atvieglojumu, bet tikai jaunam pašu kapitālam un uz 10 gadiem.

3. risinājums paredzētu atvieglojumu uzņēmumu kapitālam (t. i., pašu kapitālam un parādam), vienlaikus liedzot pašreizējo procentu maksājumu atskaitāmību, un 4. risinājums paredzētu pilnībā liegt procentu izdevumu atskaitāmību. 5. risinājums paredzētu apvienot atvieglojumu nosacītiem procentiem par jaunu korporatīvo pašu kapitālu (tāpat kā ierosināts 2. risinājumā) uz 10 gadiem ar daļēju nodokļu atskaitāmības ierobežojumu visiem uzņēmumiem.

Visos gadījumos, kas izklāstīti 1., 2., 3. un 5. politikas risinājumā, tiktu piemērots likmes palielinājums attiecībā uz MVU⁸.

Dažādie risinājumi tika salīdzināti pēc šādiem kritērijiem: a) nodokļu sistēmas padarīšana par neitrālu finansēšanas lēmumiem, b) nodokļu sistēmas taisnīguma uzlabošana, c) kropļojumu mazināšana vienotajā tirgū un d) izaugsmes un investīciju stimulēšana ES. Salīdzinājumā secināts, ka 1., 2., 3. un 4. risinājums zināmā mērā varētu efektīvi sasniegt dažus šīs iniciatīvas mērķus. Tomēr vēlamais risinājums ir 5. risinājums, jo tas veiksmīgi mazina stimulus, kas sekmē parādsaistību uzņemšanos, vienlaikus līdzsvarojot ietekmi uz budžetu un pievēršoties nodokļu sistēmas taisnīguma aspektiem. Paredzams, ka tam būs pozitīva ietekme uz investīcijām un IKP un mērena ietekme uz nodarbinātību.

Ekonomiskā ietekme

Ekonomiskās ietekmes novērtēšanai modelēšanu veica Eiropas Komisijas Kopīgais pētniecības centrs, pamatojoties uz *CORTAX* modeli.

Ieguvumi

Paredzams, ka vēlamajam risinājumam (5. risinājums) būs pozitīva ekonomiskā ietekme. Galvenais tiešais ieguvums būs tāds, ka tas atbalstīs augstāku pašu kapitāla līmeni un tādējādi mazinās maksātnespējas riskus. Paredzams, ka šis risinājums, palielinot investīcijas pašu kapitālā, netieši veicinās inovatīvas tehnoloģijas attīstību. Pašu kapitāls ir īpaši svarīgs strauji augošiem inovatīviem uzņēmumiem to sākumposmā un augošiem uzņēmumiem, kas vēlas konkurēt pasaules mērogā. Zaļās un digitālās pārkārtošanās nolūkā ir vajadzīgas jaunas un inovatīvas investīcijas, kas gūs labumu no šā pasākuma. Gūstot labumu no augstākas nosacītās procentu likmes, MVU palielināsies piekļuve pašu kapitāla tirgum. Ir paredzama pozitīva ietekme uz konkurētspēju, inovāciju, izaugsmi un nodarbinātību ES. Šis risinājums arī novērsīs vienotā tirgus sadrumstalotību, likvidējot atšķirīgu režīmu atbilstīgi atšķirīgiem valstu pašu kapitāla atvieglojuma pasākumiem un nodrošinot vienādus administratīvos noteikumus visās ES dalībvalstīs. Visbeidzot, tas nodrošinās vienotus un efektīvus pasākumus pret agresīvu nodokļu plānošanu ES.

Izmaksas

⁷ [Lūdzu pēc publicēšanas pievienot saiti uz ietekmes novērtējuma kopsavilkumu un Regulējuma kontroles padomes pozitīvo atzinumu].

⁸ MVU būtu definējami atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Grāmatvedības direktīvas 2013/34/ES 3. pantam. Turklāt tiktu noteikts, ka, lai uzņēmumu varētu uzskatīt par MVU, tas nedrīkst būt daļa no uzņēmumu grupas, kas konsolidētā līmenī pārsniedz vismaz divas no trim robežvērtībām, kuras noteiktas Grāmatvedības direktīvas 3. pantā (vidējais darbinieku skaits fiskālajā gadā 250; neto apgrozījums EUR 40 miljoni; kopējā balance EUR 20 miljoni).

Izmaksas saistībā ar izvēlēto risinājumu galvenokārt ir atbilstības nodrošināšanas izmaksas, kas pieaugs gan uzņēmumiem, gan nodokļu administrācijām. Paredzams, ka nodokļu saistību izpildes izmaksas uzņēmumiem palielināsies nedaudz. Kopumā izmaksām vajadzētu būt samērā ierobežotām, jo to papildu datu sniegšanai, kas jāpaziņo, lai varētu izmantot atvieglojumu, vajadzētu būt samērā vienkāršai. Paredzams, ka arī nodokļu administrācijām izmaksas nedaudz palielināsies. Šis priekšlikums būtiski nepalielina atbilstības nodrošināšanas slogu uzņēmumiem vai nodokļu administrācijām.

Galvenās ieviestās izmaiņas

RKP sniedza pozitīvu atzinumu ar atrunām par IN. Konkrētāk, tika atzīmēts, ka IN būtu labāk jāizceļ tas, kā vēlamais risinājums vislabāk sasniedz mērķus. Turklāt RKP atzīmēja, ka IN būtu jāuzlabo attiecībā uz iespēju izmantot neregulatīvus pasākumus un ka gan pamatanalīzē, gan pielikumos būtu labāk jāatspoguļo dažādo ieinteresēto personu viedokļi. Ietekmes novērtējuma I pielikumā ir paskaidrots, kā tika ņemtas vērā RKP atrunas. Vairākas IN daļas tika pārskatītas. Pirmkārt, IN tika pārskatīts, lai precizētu, ka neregulatīvs risinājums nevar būt efektīvs. Otrkārt, IN tika izvērst, lai tajā sīki atspoguļotu paredzamo seku apmēru uz investīcijām pašu kapitālā un vēlamā risinājuma ietekmi uz nodokļu ieņēmumiem absolūtā izteiksmē. IN tika arī uzlabots ar papildu analīzi par iemesliem, kāpēc risinājums, kas paredz rīkoties gan no pašu kapitāla, gan parāda aspekta, tika uzskatīts par piemērotu mērķim. Treškārt, tika pārskatītas vairākas IN pamatdaļas iedaļas, lai iekļautu attiecīgo ieinteresēto personu devumu, kas gūts atklātās sabiedriskās apspriešanas procedūrā.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Skatīt tiesību akta priekšlikuma finanšu pārskatu.

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Pēc tam, kad šis priekšlikums būs pieņemts direktīvas veidā, tas būtu jātransponē dalībvalstu tiesību aktos līdz 2023. gada 31. decembrim, un tam būtu jāstājas spēkā 2024. gada 1. janvārī. Lai uzraudzītu un izvērtētu direktīvas īstenošanu, dalībvalstīm katru gadu būs jāsniedz Komisijai attiecīga informācija par katru taksācijas gadu, ieskaitot statistikas datu sarakstu. Attiecīgā informācija ir izklāstīta direktīvas 7. pantā.

Reizi piecos gados, kas būtu jāsāk skaitīt pēc [2024. gada 1. janvāra], Komisija iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par šīs direktīvas piemērošanu. Šā priekšlikuma rezultātus iekļaus novērtējuma ziņojumā Eiropas Parlamentam un Padomei, kuru iesniegs līdz [2029. gada 1. janvārim].

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Šis priekšlikums ir piemērojams attiecībā uz visiem nodokļa maksātājiem, kuri ir apliekami ar uzņēmumu ienākuma nodokli vienā vai vairākās dalībvalstīs, izņemot finanšu uzņēmumus, kas definēti 3. panta 1. punktā.

Tas ietver divus atsevišķus pasākumus, kas ir piemērojami neatkarīgi: 1) atvieglojums pašu kapitālam un 2) procentu atskaitījuma ierobežojums. Finanšu uzņēmumi neietilpst pasākumu darbības jomā. Uz dažiem finanšu uzņēmumiem attiecas regulatīvas pašu kapitāla prasības, kas novērš nepietiekamu pārorientēšanos uz pašu kapitāla finansēšanu. Turklāt daudzus no tiem, visticamāk, neietekmēs kompensējošais procentu ierobežojuma atskaitījums, kas piemērojams pārsniedzošajām aizņēmumu izmaksām. Tāpēc, ja finanšu uzņēmumi tiktu

iekļauti darbības jomā, pasākumu ekonomiskais slogs būtu sadalīts nevienādi uz nefinanšu uzņēmumu rēķina.

- **Atvieglējums pašu kapitālam**

Atvieglējumu pašu kapitālam aprēķina, reizinot atvieglējuma bāzi ar attiecīgo nosacīto procentu likmi.

Atvieglējums pašu kapitālam = atvieglējuma bāze X nosacītā procentu likme (NPL)

Atvieglējuma bāze ir vienāda ar starpību starp pašu kapitālu taksācijas gada beigās un pašu kapitālu iepriekšējā taksācijas gada beigās, kas ir pašu kapitāla palielinājums gada griezumā.

Ja nodokļa maksātājam, kas jau ir izmantojis atvieglējumu pašu kapitālam atbilstīgi šīs direktīvas noteikumiem, atvieglējuma bāze konkrētā taksācijas periodā ir negatīva (pašu kapitāla samazinājums), ar nodokli apliek proporcionālu summu 10 secīgus taksācijas periodus līdz neto pašu kapitāla kopējam palielinājumam, par kādu šāds atvieglējums iegūts, ja vien nodokļa maksātājs neiesniedz pierādījumus, ka tas noticis taksācijas periodā radušos zaudējumu vai juridiska pienākuma dēļ.

Pašu kapitālu definē, atsaucoties uz Direktīvu 2013/34/ES (Grāmatvedības direktīva)⁹, un tas nozīmē apmaksātā kapitāla, akciju emisijas uzcenojuma konta, pārvērtēšanas rezerves un rezervju¹⁰, un pārnestās peļņas vai zaudējumu summu. Savukārt neto pašu kapitālu definē kā starpību starp nodokļa maksātāja pašu kapitālu un tā līdzdalības saistīto uzņēmumu kapitālā un tā akciju vērtības nodokļu vajadzībām summu. Šī definīcija ir paredzēta, lai novērstu atvieglējuma kaskadēšanu ar līdzdalības starpniecību.

Attiecīgā nosacītā procentu likme ir balstīta uz diviem komponentiem — bezriskā procentu likmi un riska prēmiju. Bezriskā procentu likme ir bezriskā procentu likme ar 10 gadu termiņu, kā noteikts Direktīvas 2009/138/EK¹¹ 77.e panta 2. punkta īstenošanas aktos, kurā atvieglējums tiek pieprasīts, nodokļa maksātāja valūtai. Riska prēmija ir noteikta 1 % apmērā, lai labāk ņemtu vērā riska prēmiju, ko investori faktiski maksā, un labāk mazinātu stimulus, kas sekmē parādsaistību uzņemšanos. Riska prēmija ir noteikta 1,5 % apmērā tiem nodokļa maksātājiem, kas kvalificējami par maziem vai vidējiem uzņēmumiem, lai labāk atspoguļotu augstāko riska prēmiju, kas tiem jāmaksā, lai iegūtu finansējumu. Dalībvalstīm nevajadzētu iespējai brīvi noteikt, vai piemērot šo augstāko likmi MVU vai kādu likmi piemērot kā papildlikmi MVU, lai novērstu bažas par selektivitāti attiecībā uz ES valsts atbalsta noteikumiem un nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus MVU ES neatkarīgi no to nodokļu rezidences.

$$\text{NPL} = \text{bezriskā likme} + \text{riskā prēmija}$$

$$\text{Riskā prēmija} = 1 \% \text{ (vai } 1,5 \% \text{ attiecībā uz MVU)}$$

Tādējādi nosacītā procentu likme ir vienāda ar valūtas specifisko bezriskā likmi, kam pieskaitīts 1 % vai 1,5 % (NPL = bezriskā likme + 1 %, vai — attiecībā uz MVU — NPL =

⁹ Tādā nozīmē, kā paredzēts III pielikumā Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai 2013/34/ES par noteiktu veidu uzņēmumu gada finanšu pārskatiem, konsolidētajiem finanšu pārskatiem un saistītiem ziņojumiem.

¹⁰ Rezerves ietver: 1. likumā noteiktās rezerves, ciktāl valsts tiesību akti šādas rezerves pieprasa; 2. rezerves pašu akcijām un daļām, ciktāl šādas rezerves pieprasa valsts tiesību akti, neskarot Direktīvas 2012/30/ES 24. panta 1. punkta b) apakšpunktu; 3. statūtos noteiktās rezerves; 4. citas rezerves, tostarp patiesās vērtības rezervi.

¹¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/138/EK (2009. gada 25. novembris) par uzņēmējdarbības uzsākšanu un veikšanu apdrošināšanas un pārapdrošināšanas jomā (Maksātspēja II) (pārstrādāta versija) (OV L 335, 17.12.2009., 1. lpp.).

bezrisika likme + 1,5 %). Šī pieeja nodrošina, ka pasākumam ir ietekme, bet vienlaikus tas ir vienkārši īstenojams un nekaitē dalībvalstu budžetiem. Tā arī nodrošina, ka tiek ņemti vērā dažādu uzņēmumu īpašie apstākļi. Īpaša valūtas likme labāk nodrošina nodokļu režīma līdzsvaru starp pašu kapitālu un parādu, jo tajā valūtas risks tiek ņemts vērā atsevišķi par katru valūtu, un tā atspoguļo katra nodokļa maksātāja īpašo situāciju.

Atvieglējums tiek piešķirts uz desmit gadiem, lai to tuvinātu līdz termiņam, kāds ir lielākajai daļai parādu, vienlaikus saglabājot kontroli pār kopējām budžeta izmaksām, ko rada atvieglējums pašu kapitālam. Tas nozīmē, ka gadījumā, ja nodokļa maksātāja pašu kapitāla palielinājums ir kvalificējams kā atbilstošs atvieglējuma piešķiršanai pašu kapitālam saskaņā ar šo priekšlikumu, attiecīgais atvieglējums, kas aprēķināts, kā minēts iepriekš, ir atskaitāms gadā, kurā tas radies (TG), un nākamajos deviņus secīgus gadus (TG+9). Ja nākamajā gadā (TG+1) jauns nodokļa maksātāja pašu kapitāla palielinājums arī ir kvalificējams kā atbilstošs atvieglējuma piešķiršanai pašu kapitālam saskaņā ar šo priekšlikumu, tad arī jaunais atvieglējums pašu kapitālam būs atskaitāms par taksācijas gadu, kurā tas radies, un nākamajos deviņus gadus pēc tā rašanās (līdz TG+10).

Piemēram, ja uzņēmums, kura pašu kapitāls ir 100, nolemj gadā t palielināt savu pašu kapitālu par 20, atvieglējums tiks atskaitīts no tā apliekamās bāzes katru gadu desmit gadus (līdz t+9), to aprēķinot kā nosacītās procentu likmes reizinājumu ar 20, t. i., divdesmitkārtīgu bezrisika procentu likmi attiecīgajai valūtai, un pieskaitot 20 (divdesmitkārtīgu riska prēmiju definē kā 1).

Gads	t	t - 1
Uzņēmuma A pašu kapitāls	120	100

Atvieglējuma bāze = 120 – 100 = 20

Atvieglējums = Atvieglējuma bāze X NPL = 20 X NPL

Atvieglējums būs pieejams 10 secīgus gadus: t, t+1, t+2, (...) t+9.

Ja uzņēmums ir mazs vai vidējs uzņēmums, atvieglējums tiks aprēķināts tādā pat veidā. Vienkārši NPL atšķirsies, jo riska prēmija ir augstāka (1,5 %, nevis 1 %).

Lai novērstu nodokļu ļaunprātīgu izmantošanu, atvieglējuma atskaitāmība ir ierobežota līdz ne vairāk kā 30 % no nodokļa maksātāja *EBITDA* (peļņa pirms procentu maksājumiem, nodokļiem, nolietojuma un amortizācijas) par katru taksācijas gadu. Nodokļa maksātājs varēs bez laika ierobežojuma pārnest to atvieglējuma pašu kapitālam daļu, kas netiks atskaitīta taksācijas gadā nepietiekamas ar nodokli apliekamās peļņas dēļ. Turklāt nodokļa maksātājs varēs ne vairāk kā piecus gadus pārnest neizlietoto atvieglējuma tiesību, ja atvieglējums pašu kapitālam nenasniegs iepriekš minēto maksimālo summu.

Stingri ļaunprātīgas izmantošanas novēršanas pasākumi nodrošinās, ka noteikumi par atvieglējuma pašu kapitālam atskaitāmību netiek izmantoti neparedzētiem nolūkiem. Šiem ļaunprātīgas izmantošanas novēršanas noteikumiem par iedvesmu ir izmantoti Norādījumi par nosacītu procentu atskaitījumu režīmiem, ko Rīcības kodeksa jautājumu grupa pieņēma 2019. gadā, un tie aplūko labi zināmas esošas shēmas, piemēram, atvieglējuma kaskadēšanu grupas ietvaros.

Pirmais pasākums būtu tādu pašu kapitāla palielinājumu izslēgšana no atvieglējuma bāzes, kuri izriet no i) grupas iekšējiem aizdevumiem, ii) līdzdalības daļu nodošanas grupas iekšienē vai esošiem uzņēmējdarbības veidiem un iii) naudas iemaksām, ko veic konkrētos apstākļos. Tādējādi, piemēram, attiecībā uz grupas iekšējiem aizdevumiem šim pasākumam būtu jānovērš tas, ka pašu kapitāla iepludināšana uzņēmumā A, kas atrodas dalībvalstī A, tiek izmantota, lai piešķirtu aizdevumu saistītam uzņēmumam B, kurš atrodas dalībvalstī B. Proti,

šādā gadījumā arī uzņēmums B izmantotu šo naudu, lai iepludinātu pašu kapitālu citā saistītā uzņēmumā C, kas atrodas dalībvalstī C. Tas izraisītu atvieglājuma pašu kapitālam daudzkrāšošanos ar tikai vienu faktisku pašu kapitāla palielinājumu grupas līmenī.

Cits pasākums paredz īpašus nosacījumus, lai ņemtu vērā pašu kapitāla palielinājumus, kas izriet no iemaksām natūrā vai investīcijām aktīvos. Tā mērķis ir novērst aktīvu vērtības palielināšanu vai luksusa preču iegādi nolūkā palielināt atvieglājuma bāzi. Tādējādi, piemēram, aktīva vērtībai un saistītajām izmaksām nebūtu jāpārsniedz pamatotas profesionālās vajadzības, un katra aktīva vērtības daļa, kas ieguldīta vai reģistrēta nodokļa maksātāja uzskaites grāmatās un pārsniedz tās tirgus vērtību, būtu jāatskaita no atvieglājuma bāzes.

Trešais pasākums ir vērsts uz vecā kapitāla pārklassificēšanu par jaunu kapitālu, kas būtu kvalificējams kā pašu kapitāla palielinājums atvieglājuma nolūkā. Šādu pārklassificēšanu varētu panākt, veicot likvidāciju un izveidojot jaunuzņēmumus. Piemēram, ja esošs uzņēmums ar nesadalīto peļņu tiek likvidēts, mātesuzņēmuma pašu kapitāls palielināsies nesadalītās peļņas iekļaušanas rezultātā. Ja vēlāk tiek izveidots jauns meitasuzņēmums, kas vairs nav mātesuzņēmuma kontrolē, iepriekš palielinātā mātesuzņēmuma atvieglājuma bāze netiktu samazināta par dalības meitasuzņēmumā vērtību.

- **Procentu atskaitījuma ierobežojums**

No parāda viedokļa atvieglojumu nosacītiem procentiem par pašu kapitālu papildina ar parādu saistītu procentu maksājumu nodokļa atskaitāmības ierobežojums. Proti, proporcionāls ierobežojums ierobežos procentu atskaitāmību līdz 85 % no pārsniedzošajām aizņēmumu izmaksām (t. i., samaksātie procenti mīnus saņemtie procenti). Šāda pieeja ļauj pievērsties tādu stimulu samazināšanai, kas sekmē parādsaistību uzņemšanos, vienlaicīgi gan no pašu kapitāla, gan parāda viedokļa, kas ir visefektīvāk, vienlaikus saglabājot dalībvalstu publisko finanšu ilgtspēju.

Ņemot vērā, ka procentu ierobežošanas noteikumi ES jau ir piemērojami saskaņā ar NAND 4. pantu, nodokļa maksātājs vispirms piemēros šā priekšlikuma 6. panta noteikumu un tad aprēķinās ierobežojumu, kas piemērojams saskaņā ar NAND 4. pantu. Ja NAND noteikuma piemērošanas rezultātā atskaitāmā summa būs mazāka, nodokļa maksātājs būs tiesīgs pārnest starpību uz priekšu vai atpakaļ saskaņā ar NAND 4. pantu.

Piemēram, ja uzņēmuma A pārsniedzošās aizņēmumu izmaksas ir 100, tam būtu:

- 1) pirmkārt, jāpiemēro šā direktīvas priekšlikuma 6. pants, kas ierobežo atskaitāmību līdz 85 % no 100 = 85, tādējādi iegūstot neatskaitāmo summu 15;
- 2) otrkārt, jāaprēķina summa, kas būtu atskaitāma saskaņā ar NAND 4. pantu. Ja atskaitāmā summa ir mazāka, piemēram, 80 (un attiecīgi neatskaitāmā summa ir lielāka, t. i., 20), atskaitāmības starpība, t. i., papildu neatskaitāmā summa (t. i., $85 - 80 = 5$), tiktu pārnesta uz priekšu vai atpakaļ saskaņā ar NAND 4. panta nosacījumiem, kas transponēti valstu tiesību aktos.

Iznākums uzņēmumam A ir tāds, ka 15 ($100 - 85$) procentu aizņēmumu izmaksas ir neatskaitāmas un vēl 5 ($85 - 80$) procentu aizņēmumi izmaksas tiek pārnestas uz priekšu vai atpakaļ.

- **Uzraudzība un ziņošana**

Dalībvalstis katru gadu iesniegs Komisijai konkrētus datus, lai varētu uzraudzīt jauno noteikumu īstenošanu un ietekmi. Komisija šos datus cita starpā izmantos, lai izvērtētu direktīvas īstenošanu un attiecīgi ziņotu.

- **Deleģēšana**

Komisijai būs pilnvaras mainīt riska prēmijas likmi, pieņemot deleģētu aktus. Komisija var īstenot šādas pilnvaras tikai īpašos apstākļos, t. i., ja inflācijas un/vai ekonomiskās izaugsmes tendenču dēļ riska prēmija ir jāpalielina vai jāsamazina, un ar nosacījumu, ka attiecīgajos datos, ziņojumos un statistikā, tostarp tajos, ko iesniegušas dalībvalstis, ir secināts, ka ES vidējie parāda finansēšanas nosacījumi uzņēmumiem, uz kuriem attiecas šīs direktīvas darbības joma, ir palielinājušies vai samazinājušies uz pusi kopš riska prēmijas pēdējās noteikšanas. Šādos gadījumos faktiski ir būtiski spēt mainīt piemērojamās likmes, lai atspoguļotu reālos tirgus nosacījumus, ātri un netraucēti, neizmantojot pilnu likumdošanas procedūru. Tomēr šīs Komisijas pilnvaras ir pienācīgi ierobežotas un atceļamas.

- **Transponēšana**

Dalībvalstis, kurās ir noteikumi, kas paredz atvieglojumu pašu kapitāla palielinājumam, var atlikt šīs direktīvas noteikumu piemērošanu uz to tiesību ilgumu, kuras jau noteiktas atbilstīgi vietējiem noteikumiem (tiesības saglabāt iepriekš spēkā esošos nosacījumus). Nodokļa maksātāji, kas [2024. gada 1. janvārī] izmantos atvieglojumu pašu kapitālam, saskaņā ar vietējiem tiesību aktiem (Beļģijā, Itālijā, Kiprā, Maltā, Polijā un Portugālē) varēs turpināt izmantot šādu atvieglojumu saskaņā ar vietējiem tiesību aktiem uz laikposmu līdz 10 gadiem, bet katrā ziņā ne ilgāk par atvieglojuma ilgumu, kas noteikts vietējos tiesību aktos. Turpretī šīs direktīvas noteikumi būs piemērojami no to piemērošanas dienas visiem citiem nodokļa maksātājiem visās dalībvalstīs.

Priekšlikums

PADOMES DIREKTĪVA,

ar ko paredz noteikumus par atvieglojumu tādu stimulu samazināšanai, kas sekmē parādsaistību uzņemšanos, un par procentu atskaitāmības ierobežošanu uzņēmumu ienākuma nodokļa vajadzībām

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 115. pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta atzinumu¹²,

ņemot vērā Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹³,

saskaņā ar īpašo likumdošanas procedūru,

tā kā:

- 1) Taisnīgas un ilgtspējīgas uzņēmējdarbības vides veicināšana, arī ar mērķtiecīgiem nodokļu pasākumiem, kas stimulē investīcijas un izaugsmi, ir viena no Savienības galvenajām politiskajām prioritātēm. Lai atbalstītu ilgtspējīgu un ilgtermiņa korporatīvo finansēšanu, nodokļu sistēmai būtu jāsamazina neparedzēti uzņēmējdarbības lēmumu kropļojumi, piemēram, attiecībā uz parādsaistību, nevis pašu kapitāla finansēšanu. Lai gan Komisijas Kapitāla tirgu savienības rīcības plānā 2020. gadam¹⁴ ir ietvertas svarīgas darbības šādas finansēšanas atbalstīšanai, piemēram, 4. darbība “veicināt ilgtermiņa un pašu kapitāla finansējumu no institucionālajiem investoriem”, būtu jāpieņem mērķtiecīgi nodokļu pasākumi, lai veicinātu šādas darbības. Šādos pasākumos būtu jāņem vērā fiskālās ilgtspējas apsvērumi.
- 2) Dalībvalstu nodokļu sistēmas ļauj nodokļa maksātājiem atskaitīt procentu maksājumus par parāda finansēšanu un tādējādi samazināt uzņēmumu ienākuma nodokļa saistības, savukārt izmaksas par pašu kapitāla finansēšanu lielākajā daļā dalībvalstu nav atskaitāmas nodokļa vajadzībām. Asimetriskais nodokļu režīms parāda un pašu kapitāla finansēšanai visā Savienībā veicina pārmērīgu parādsaistību uzņemšanos investīciju lēmumu pieņemšanā. Turklāt, ja dalībvalstis savos tiesību aktos paredz nodokļa atvieglojumu pašu kapitāla finansēšanai, šādi valsts pasākumi ievērojami atšķiras no politikas veidošanas viedokļa.

¹² OV C, , ...lpp. Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts.

¹³ OV C, , ...lpp. Oficiālajā Vēstnesī vēl nav publicēts.

¹⁴ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Kapitāla tirgu savienība cilvēku un uzņēmumu labā — jauns rīcības plāns”, COM(2020) 590 *final* (https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:61042990-fe46-11ea-b44f-01aa75ed71a1.0001.02/DOC_1&format=PDF).

- 3) Lai likvidētu iespējamus ar nodokļiem saistītos kropļojumus starp dalībvalstīm, ir jāparedz vienots noteikumu satvars tādu ar nodokļiem saistīto stimulu samazināšanai, kas sekmē parādsaistību uzņemšanos, visā Savienībā koordinētā veidā. Šādiem noteikumiem būtu jānodrošina, ka pašu kapitāla un parāda finansēšanai tiek piemērots līdzīgs režīms nodokļu vajadzībām visā vienotajā tirgū. Tajā pašā laikā vienotam Savienības tiesiskajam regulējumam vajadzētu būt ilgtspējīgam arī īstermiņā attiecībā uz dalībvalstu budžeti. Tāpēc šādā satvarā būtu jāiekļauj noteikumi par nodokļa atskaitāmību no pašu kapitāla finansēšanas izmaksām, no vienas puses, un par nodokļa atskaitāmības ierobežojumu parāda finansēšanas izmaksām, no otras puses.
- 4) Lai nodrošinātu vienkāršu un visaptverošu tiesisko regulējumu, vienotajam noteikumu satvaram vajadzētu būt piemērojamam visiem uzņēmumiem Savienībā, kuriem dalībvalstī piemēro uzņēmumu ienākuma nodokli. Finanšu uzņēmumiem ir īpašas iezīmes, un tiem ir vajadzīgs īpašs režīms. Ja tiem piemērotu noteikumus tādu ar nodokļiem saistīto stimulu samazināšanai, kas sekmē parādsaistību uzņemšanos, pasākumu ekonomiskais slogs būtu nevienlīdzīgi sadalīts uz nefinanšu uzņēmumu rēķina. Tāpēc finanšu uzņēmumi būtu jāizslēdz no šīs direktīvas darbības jomas.
- 5) Lai neitralizētu tendenci atteikties no pašu kapitāla finansēšanas, būtu jāparedz atvieglojums, lai nodokļa maksātāja pašu kapitāla palielinājumi no viena taksācijas perioda uz nākamo būtu atskaitāmi no tā apliekamās bāzes, ievērojot konkrētus nosacījumus. Atvieglojums būtu jāaprēķina, reizinot pašu kapitāla palielinājumu ar nosacītu procentu likmi, kas balstīta uz bezriskā procentu likmi, kura noteikta īstenošanas aktos, ko pieņem atbilstīgi Direktīvas 2009/138/EK 77.e panta 2. punktam. Šādas bezriskā procentu likmes jau ir daļa no ES tiesību aktiem un ir tikušas praktiski un efektīvi piemērotas. Atvieglojuma daļu, ko nevar atskaitīt taksācijas periodā nepietiekamas ar nodokli apliekamās peļņas dēļ, var pārnest. Ņemot vērā īpašās problēmas, kādas rodas mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU), piekļūstot kapitāla tirgiem, būtu jāparedz palielināts atvieglojums pašu kapitālam tiem nodokļa maksātājiem, kas ir MVU. Lai atvieglojuma pašu kapitālam atskaitījums būtu ilgtspējīgs attiecībā uz publiskajām finansēm īstermiņā, tam vajadzētu būt ierobežotam laika ziņā. Lai aizsargātu sistēmu no ļaunprātīgas izmantošanas gadījumiem, no pašu kapitāla izmaiņu aprēķina būtu jāizslēdz nodokļa maksātāja akciju, kā arī tā līdzdalības saistītajos uzņēmumos vērtība nodokļu vajadzībām. Tāpat ir jāparedz nodokļu uzlikšana nodokļa maksātāja pašu kapitāla samazinājumam no viena taksācijas perioda uz nākamo, lai novērstu pašu kapitāla palielināšanu ļaunprātīgā veidā. Šādam noteikumam arī būtu jāveicina noteikta pašu kapitāla līmeņa saglabāšana. Tas būtu piemērojams tādejādi, ka gadījumā, ja nodokļa maksātājam, kas saņēmis atvieglojumu par pašu kapitāla palielināšanu, pašu kapitāls ir samazinājies, summa, kas aprēķināta tādā pat veidā kā atvieglojums, kļūtu apliekama ar nodokli 10 taksācijas periodus, izņemot, ja nodokļa maksātājs iesniedz pierādījumus, ka šādu samazinājumu izraisījuši tikai zaudējumi, kas radušies taksācijas periodā, vai juridisks pienākums.
- 6) Lai izvairītos no atvieglojuma pašu kapitālam atskaitījuma ļaunprātīgas izmantošanas, ir jāparedz īpaši nodokļu apiešanas novēršanas noteikumi. Šādiem noteikumiem vajadzētu jo īpaši būt vēršamiem pret shēmām, kas ieviestas, lai apietu nosacījumus, ar kādiem pašu kapitāla palielinājums ir kvalificējams kā atbilstošs atvieglojuma saņemšanai atbilstīgi šai direktīvai, piemēram, grupas iekšienē nododot līdzdalību saistītos uzņēmumos. Šādiem noteikumiem arī vajadzētu būt vēršamiem pret shēmām, kas ieviestas, lai pieprasītu atvieglojumu, ja nav nekāda pašu kapitāla palielinājuma grupas līmenī. Piemēram, šajos nolūkos varētu tikt izmantota grupas iekšējā parāda

finansēšana vai iemaksas naudā. Īpašiem nodokļu apiešanas novēršanas noteikumiem arī būtu jānovērš tādu shēmu ieviešana, ar kurām panāk, ka pašu kapitāla palielinājums un atbilstošais atvieglojums ir lielāki nekā patiesībā, piemēram, palielinot aizdevumu finansēšanas saistības vai palielinot aktīvu vērtību. Turklāt vispārējais nodokļu apiešanas novēršanas noteikums, kas paredzēts Padomes Direktīvas (ES) 2016/1164¹⁵ 6. pantā, ir piemērojams pret ļaunprātīgām darbībām, uz kurām neattiecas šīs direktīvas īpašais nodokļu apiešanas novēršanas noteikumu satvars.

- 7) Lai efektīvi mazinātu ar nodokļiem saistītos stimulus, kas sekmē parādsaistību uzņemšanos, tādā veidā, kas ir ilgtspējīgs attiecībā uz Savienības publiskajām finansēm, atvieglojums pašu kapitāla finansēšanai būtu jāpapildina ar parāda finansēšanas izmaksu atskaitāmības ierobežojumu. Tāpēc ar procentu ierobežojuma noteikumu būtu jāierobežo pārsniedzozo aizņēmumu izmaksu atskaitāmība, un tam vajadzētu būt piemērojamam neatkarīgi no atvieglojuma. Ņemot vērā atšķirīgos mērķus starp šādu noteikumu un pašreizējo Direktīvas (ES) 2016/1164 4. pantā paredzēto nodokļu apiešanas novēršanas noteikumu attiecībā uz procentu ierobežojumu, abi noteikumi būtu jā saglabā. Nodokļa maksātājiem vispirms būtu jāaprēķina pārsniedzozo aizņēmumu izmaksu atskaitāmība saskaņā ar šo direktīvu un pēc tam saskaņā ar NAND. Ja saskaņā ar NAND aprēķinātā atskaitāmo pārsniedzozo aizņēmumu izmaksu summa ir mazāka, nodokļa maksātājam būtu jāatskaita šī mazākā summa un jebkura starpība starp abām summām jāpārnes uz priekšu vai atpakaļ saskaņā ar NAND 4. pantu.
- 8) Tā kā Savienības noteikumu īstenošanai un izpildei katrā dalībvalstī ir izšķiroša nozīme dalībvalstu apliekamās bāzes aizsardzībā un attiecīgā gadījumā Savienības noteikumu pienācīgā pārskatīšanā, Komisijai būtu jāuzrauga šāda īstenošana un izpilde. Tāpēc dalībvalstīm būtu regulāri jāpaziņo Komisijai konkrēta informācija par valsts noteikumu, ar kuriem transponē šo direktīvu, īstenošanu un izpildi to teritorijā.
- 9) Lai izvērtētu šīs direktīvas efektivitāti, Komisijai būtu jā sagatavo un jāpublicē izvērtējuma ziņojums, pamatojoties uz dalībvalstu sniegto informāciju un citiem pieejamiem datiem.
- 10) Lai nodrošinātu konkrētu nebūtisku šīs direktīvas elementu netraucētu un ātru grozīšanu, ņemot vērā notiekošās norises, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu, lai Komisija varētu grozīt šo direktīvu nolūkā mainīt riska prēmijas likmes līmeni kā elementu atvieglojuma pašu kapitālam aprēķināšanai. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, arī ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu¹⁶. Konkrēti, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Padomei būtu jāsaņem visi dokumenti vienlaikus ar dalībvalstu ekspertiem, un tās ekspertiem vajadzētu būt sistemātiskai piekļuvei Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.
- 11) Tā kā šīs direktīvas mērķi dalībvalstis nevar pietiekami sasniegt, bet, ņemot vērā vajadzību nodrošināt līdzsvarotus stimulus uzņēmumu atrašanās vietai un

¹⁵ Padomes Direktīva (ES) 2016/1164 (2016. gada 12. jūlijs), ar ko paredz noteikumus tādas nodokļu apiešanas prakses novēršanai, kas tieši iespaido iekšējā tirgus darbību (OV L 193, 19.7.2016., 1. lpp.).

¹⁶ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

uzņēmējdarbībai vienotajā tirgū, to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var noteikt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā būtu jāparedz vienīgi tie pasākumi, kas vajadzīgi šo mērķu sasniegšanai,

IR PIENĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

I NODAĻA

Vispārīgi noteikumi

1. pants

Priekšmets

Šī direktīva paredz noteikumus par atvieglojuma pašu kapitāla palielinājumiem atskaitīšanu uzņēmumu ienākuma nodokļa vajadzībām un par pārsniedzšo aizņēmumu izmaksu nodokļu atskaitāmības ierobežojumu.

2. pants

Piemērošanas joma

Šo direktīvu piemēro nodokļa maksātājiem, kuri ir apliekami ar uzņēmumu ienākuma nodokli vienā vai vairākās dalībvalstīs, tostarp vienību, kuru rezidences vieta nodokļu vajadzībām ir trešā valstī, pastāvīgajām pārstāvniecībām vienā vai vairākās dalībvalstīs.

Tomēr šo direktīvu nepiemēro šādiem finanšu uzņēmumiem:

- a) kredītiestāde, kas definēta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 575/2013¹⁷ 4. panta 1. punkta 1. apakšpunktā;
- b) ieguldījumu brokeru sabiedrība, kas definēta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2014/65/ES¹⁸ 4. panta 1. punkta 1. apakšpunktā;
- c) alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldnieks, kas definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/61/ES¹⁹ 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā, arī Eiropas riska kapitāla fondu pārvaldnieks saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 345/2013²⁰, Eiropas sociālās uzņēmējdarbības fondu pārvaldnieks saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 346/2013²¹ un Eiropas

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 575/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza Regulu (ES) Nr.

648/2012 (OV L 176, 27.6.2013., 1. lpp.).

¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/65/ES (2014. gada 15. maijs) par finanšu instrumentu tirgiem

un ar ko groza Direktīvu 2002/92/EK un Direktīvu 2011/61/ES (OV L 173, 12.6.2014., 349. lpp.).

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/61/ES (2011. gada 8. jūnijs) par alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldniekiem un par grozījumiem Direktīvā 2003/41/EK, Direktīvā 2009/65/EK, Regulā (EK) Nr. 1060/2009 un Regulā (ES) Nr. 1095/2010 (OV L 174, 1.7.2011., 1. lpp.).

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 345/2013 (2013. gada 17. aprīlis) par Eiropas riska kapitāla fondiem (OV L 115, 25.4.2013., 1. lpp.).

²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 346/2013 (2013. gada 17. aprīlis) par Eiropas sociālās uzņēmējdarbības fondiem (OV L 115, 25.4.2013., 18. lpp.).

ilgtermiņa ieguldījumu fondu pārvaldnieks saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2015/760²²;

- d) pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumu pārvaldības sabiedrība, kas definēta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/65/EK²³ 2. panta 1. punkta b) apakšpunktā;
- e) apdrošināšanas sabiedrība, kas definēta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/138/EK²⁴ 13. panta 1. punktā;
- f) pārapdrošināšanas sabiedrība, kas definēta Direktīvas 2009/138/EK 13. panta 4. punktā;
- g) arodpensijas kapitāla uzkrāšanas institūcija, kas definēta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2016/2341²⁵ 6. panta 1. punktā;
- h) pensiju iestādes, kuras pārvalda pensiju shēmas un uz kurām attiecas Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 883/2004²⁶, kā arī jebkura juridiska persona, kas izveidota ieguldījumiem šādās shēmās;
- i) alternatīvs ieguldījumu fonds, kas definēts Direktīvas 2011/61/ES 4. panta 1. punkta a) apakšpunktā un ko pārvalda alternatīvo ieguldījumu fondu pārvaldnieks, kurš definēts Direktīvas 2011/61/ES 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā, vai alternatīvs ieguldījumu fonds, kurš definēts Direktīvas 2011/61/ES 4. panta 1. punkta a) apakšpunktā un kuru uzrauga saskaņā ar piemērojamiem valsts tiesību aktiem;
- j) pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumi Direktīvas 2009/65/EK 1. panta 2. punkta nozīmē;
- k) centrālais darījumu partneris, kas definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 648/2012²⁷ 2. panta 1. punktā;
- l) centrālais vērtspapīru depozitārijs, kas definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 909/2014²⁸ 2. panta 1. punkta 1. apakšpunktā;
- m) īpašam nolūkam dibināta sabiedrība, kas licencēta saskaņā ar Direktīvas 2009/138/EK 211. pantu;

²² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2015/760 (2015. gada 29. aprīlis) par Eiropas ilgtermiņa ieguldījumu fondiem (OV L 123, 19.5.2015., 98. lpp.).

²³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/65/EK (2009. gada 13. jūlijs) par normatīvo un administratīvo aktu koordināciju attiecībā uz pārvedamu vērtspapīru kolektīvo ieguldījumu uzņēmumiem (PVKIU) (OV L 302, 17.11.2009., 32. lpp.).

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/138/EK (2009. gada 25. novembris) par uzņēmējdarbības uzsākšanu un veikšanu apdrošināšanas un pārapdrošināšanas jomā (Maksājspēja II) (OV L 335, 17.12.2009., 1. lpp.).

²⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2016/2341 (2016. gada 14. decembris) par arodpensijas kapitāla uzkrāšanas institūciju (AKUI) darbību un uzraudzību (OV L 354, 23.12.2016., 37. lpp.).

²⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 883/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par sociālās nodrošināšanas sistēmu koordinēšanu (OV L 166, 30.4.2004., 1. lpp.).

²⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 648/2012 (2012. gada 4. jūlijs) par ārpusbiržas atvasinātiem instrumentiem,

centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem (OV L 201, 27.7.2012., 1. lpp.).

²⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 909/2014 (2014. gada 23. jūlijs) par vērtspapīru norēķinu uzlabošanu Eiropas Savienībā, centrālajiem vērtspapīru depozitārijiem un grozījumiem Direktīvās 98/26/EK un 2014/65/ES un Regulā (ES) Nr. 236/2012 (OV L 257, 28.8.2014., 1. lpp.).

- n) īpašam nolūkam dibināta sabiedrība, kas veic vērtspapīrošanu un kas definēta Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2017/2402²⁹ 2. panta 2. punktā;
- o) apdrošināšanas pārvaldītājsabiedrība, kas definēta Direktīvas 2009/138/EK 212. panta 1. punkta f) apakšpunktā, vai jaukta finanšu pārvaldītājsabiedrība, kura definēta Direktīvas 2009/138/EK 212. panta 1. punkta h) apakšpunktā, kas ir daļa no apdrošināšanas grupas, kurai piemēro uzraudzību grupas līmenī saskaņā ar minētās direktīvas 213. pantu un kura nav atbrīvota no grupas uzraudzības saskaņā ar Direktīvas 2009/138/EK 214. panta 2. punktu;
- p) maksājumu iestāde, kas definēta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2015/2366³⁰ 4. panta 4. punktā;
- q) elektroniskās naudas iestāde, kas definēta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2009/110/EK³¹ 2. panta 1. punktā;
- r) kolektīvās finansēšanas pakalpojumu sniedzējs, kas definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2020/1503³² 2. panta 1. punkta e) apakšpunktā;
- s) kryptoaktīvu pakalpojumu sniedzējs, kas definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (.../...) ³³ 3. panta 1. punkta 8. apakšpunktā;

3. pants *Definīcijas*

Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

- 1) “saistīts uzņēmums” ir persona, kura ir saistīta ar citu personu jebkurā no šādiem veidiem:
 - a) persona piedalās citas personas pārvaldībā tādējādi, ka var ievērojami ietekmēt šo citu personu;
 - b) persona piedalās citas personas kontrolē ar līdzdalību, kas pārsniedz 25 % balsstiesību;

²⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 2017/2402 (2017. gada 12. decembris), ar ko nosaka vispārēju regulējumu vērtspapīrošanai un izveido īpašu satvaru attiecībā uz vienkāršu, pārredzamu un standartizētu vērtspapīrošanu, un groza Direktīvas 2009/65/EK, 2009/138/EK un 2011/61/ES un Regulas (EK) Nr. 1060/2009 un (ES) Nr. 648/2012 (OV L 347, 28.12.2017., 35. lpp.).

³⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2015/2366 (2015. gada 25. novembris) par maksājumu pakalpojumiem iekšējā tirgū, ar ko groza Direktīvas 2002/65/EK, 2009/110/EK un 2013/36/ES un Regulu (ES) Nr. 1093/2010 un atceļ Direktīvu 2007/64/EK (OV L 337, 23.12.2015., 35. lpp.).

³¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/110/EK (2009. gada 16. septembris) par elektroniskās naudas iestāžu darbības sākšanu, veikšanu un konsultatīvu uzraudzību, par grozījumiem Direktīvā 2005/60/EK un Direktīvā 2006/48/EK un par Direktīvas 2000/46/EK atcelšanu (OV L 267, 10.10.2009., 7. lpp.).

³² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/1503 (2020. gada 7. oktobris) par Eiropas kolektīvās finansēšanas pakalpojumu sniedzējiem uzņēmējdarbībai un ar ko groza Regulu (ES) 2017/1129 un Direktīvu (ES) 2019/1937 (OV L 347, 20.10.2020., 1. lpp.).

³³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula par kryptoaktīvu tirgiem, ar kuru groza Direktīvu (ES) 2019/1937 (OV L ...) (OV: ievietot tekstā regulas numuru, kas minēts dokumentā 2020/0265/COD, un zemsvītras piezīmē ievietot minētās direktīvas numuru, datumu un OV atsauci).

- c) persona piedalās citas personas kapitālā ar īpašumtiesībām, kas tieši vai netieši pārsniedz 25 % parakstītā kapitāla;
- d) personai ir tiesības uz vismaz 25 % citas personas peļņas.

Ja vienas un tās pašas personas vadībā, kontrolē, kapitālā vai peļņā piedalās vairāk nekā viena persona, kura minēta 1. punktā, tad visas attiecīgās personas uzskata par saistītiem uzņēmumiem.

Ja vienas un tās pašas personas piedalās vairāk nekā vienas personas, kura minēta 1. punktā, vadībā, kontrolē, kapitālā vai peļņā, tad visas attiecīgās personas uzskata par saistītiem uzņēmumiem.

Šīs definīcijas nolūkos “persona” nozīmē gan juridiskas, gan fiziskas personas. Personu, kas attiecībā uz balsstiesībām vai kapitālu kādā vienībā rīkojas kopā ar citu personu, uzskata par tādu, kas tur līdzdalību visās balsstiesībās vai kapitālā minētajā vienībā, kurā līdzdalību tur minētā cita persona.

Netiešas līdzdalības gadījumā to, vai ir izpildīti 1. punkta c) apakšpunktā minētie kritēriji, nosaka, sareizinot līdzdalības likmes secīgos līmeņos. Ja persona tur vairāk nekā 50 % balsstiesību, uzskata, ka tā tur 100 % balsstiesību.

Personu, viņas laulāto un viņas leģitīmos radniekus uzskata par vienu personu.

Saistīts uzņēmums saskaņā ar šo punktu ietver arī jebkuru darbību, kuras rezultātā persona kļūst par saistītu uzņēmumu;

- 2) “taksācijas periods” ir kalendārais gads vai jebkurš cits nodokļu vajadzībām atbilstīgs periods;
- 3) “grupa” ir grupa, kas definēta Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/34/ES³⁴ 2. panta 11. punktā;
- 4) “līdzdalība” ir līdzdalības daļas, kā definēts Direktīvas (ES) 2013/34/ES 2. panta 2. punktā;
- 5) “MVU” ir visi uzņēmumi, kas nepārsniedz robežvērtību vidējiem uzņēmumiem, kura noteikta Direktīvas 2013/34/ES 3. panta 3. punktā;
- 6) “pašu kapitāls” noteiktā taksācijas periodā ir nodokļa maksātāja apmaksātā kapitāla, akciju emisijas uzcenojuma kontu, pārvērtēšanas rezerves un citu rezervju, un pārnestās peļņas vai zaudējumu summa;
- 7) “neto pašu kapitāls” ir starpība starp nodokļa maksātāja pašu kapitālu un nodokļa maksātāja līdzdalības saistīto uzņēmumu kapitālā un tā akciju vērtības nodokļu vajadzībām summu;
- 8) “rezerves” ir jebkuras no šiem:
 - 1) likumā noteiktās rezerves, ciktāl valsts tiesību akti šādas rezerves pieprasa;
 - 2) rezerves pašu akcijām vai daļām, ciktāl to pieprasa valsts tiesību akti, neskarot Direktīvas 2012/30/ES 24. panta 1. punkta b) apakšpunktu;

³⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/34/ES (2013. gada 26. jūnijs) par noteiktu veidu uzņēmumu gada finanšu pārskatiem, konsolidētajiem finanšu pārskatiem un saistītiem ziņojumiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/43/EK un atceļ Padomes Direktīvas 78/660/EEK un 83/349/EEK (OV L 182, 29.6.2013., 19. lpp.).

- 3) statūtos noteiktās rezerves;
- 4) citas rezerves, tostarp patiesās vērtības rezerve.

II NODAĻA

ATVIEGLOJUMS PAŠU KAPITĀLAM UN PROCENTU ATSKAITĪJUMI

4. pants

Atvieglojums pašu kapitālam

1. Atvieglojums pašu kapitālam ir atskaitāms 10 secīgus taksācijas periodus no nodokļa maksātāja apliekamās bāzes uzņēmumu ienākuma nodokļa vajadzībām līdz 30 % apmērā no nodokļa maksātāja peļņas pirms procentu maksājumiem, nodokļiem, nolietojuma un amortizācijas (“*EBITDA*”).

Ja atskaitāmais atvieglojums pašu kapitālam saskaņā ar pirmo daļu ir lielāks nekā nodokļa maksātāja ar nodokli apliekamā neto peļņa taksācijas periodā, dalībvalstis nodrošina, ka nodokļa maksātājs var bez laika ierobežojuma pārnest atvieglojuma pašu kapitālam atlikumu uz nākamajiem periodiem.

Dalībvalstis nodrošina, ka nodokļa maksātāji ne vairāk kā piecus taksācijas periodus var pārnest to atvieglojuma pašu kapitālam daļu, kas taksācijas periodā pārsniedz 30 % *EBITDA*.

2. Ievērojot 5. pantu, atvieglojuma pašu kapitālam bāzi aprēķina kā starpību starp neto pašu kapitāla līmeni taksācijas perioda beigās un neto pašu kapitāla līmeni iepriekšējā taksācijas perioda beigās.

Atvieglojums pašu kapitālam ir vienāds ar atvieglojuma bāzi, kas reizināta ar 10 gadu bezriskā procentu likmi attiecīgajai valūtai un palielināta par riska prēmiju 1 % apmērā vai, ja nodokļa maksātājs ir MVU, 1,5 % apmērā.

Šā punkta otrās daļas nolūkos 10 gadu bezriskā procentu likme attiecīgajai valūtai ir bezriskā procentu likme ar 10 gadu termiņu attiecīgajai valūtai, kā noteikts īstenošanas aktos, kuri pieņemti atbilstoši Direktīvas 2009/138/EK 77.e panta 2. punktam, atsaucies datumam, kas ir 31. decembris gadā pirms attiecīgā taksācijas perioda.

3. Ja pēc atvieglojuma pašu kapitālam saņemšanas atvieglojuma pašu kapitāla bāze taksācijas periodā ir negatīva, tad summa, kas vienāda ar negatīvo atvieglojumu pašu kapitālam, kļūst apliekama ar nodokli 10 secīgus taksācijas periodus līdz neto pašu kapitāla kopējam palielinājumam, par kuru šāds atvieglojums saņemts atbilstīgi šai direktīvai, ja vien nodokļa maksātājs neiesniedz pietiekamus pierādījumus, ka iemesls tam ir taksācijas periodā radušies grāmatvedības zaudējumi vai juridisks pienākums samazināt kapitālu.
4. Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 9. pantu pieņemt deleģētus aktus, ar kuriem groza šā panta 2. punktu, lai mainītu riska prēmijas likmi, ja ir izpildīts kāds no šiem diviem nosacījumiem:
 - a) 10 gadu bezriskā procentu likme, kas minēta šā panta 2. punktā, atšķiras par vairāk nekā diviem procentpunktiem attiecībā uz vismaz trīs Savienības valūtām, salīdzinot ar taksācijas periodu, kurā sāka kļūt piemērojams jaunākais

deleģētais akts, ar ko maina riska prēmiju, vai — ja šāda deleģētā akta nav — šī direktīva, vai

- b) nulles vai negatīvs eurozonas iekšzemes kopprodukta pieaugums vismaz divus secīgus ceturkšņus,

un

- c) attiecīgajos datos, ziņojumos un statistikā, arī tajos, ko iesniegušas dalībvalstis, secināts, ka ES vidējie parāda finansēšanas nosacījumi nodokļa maksātājiem, uz kuriem attiecas šīs direktīvas darbības joma, ir palielinājušies vai samazinājušies vairāk nekā uz pusi kopš 2. punktā paredzētās riska prēmijas pēdējās noteikšanas.

Riska prēmijas procentuālajā palielinājumā vai samazinājumā ņem vērā izmaiņas finansēšanas nosacījumos, kas minēti pirmās daļas c) apakšpunktā, izņemot izmaiņas bezriskā procentu likmei ES, kas noteikta īstenošanas aktos, kuri pieņemti atbilstīgi Direktīvas 2009/138/EK 77.e panta 2. punktam, un katrā ziņā tas nav lielāks par pirmās daļas c) apakšpunktā minēto finansēšanas nosacījumu procentuālo palielinājumu vai samazinājumu.

5. pants

Ļaunprātīgas izmantošanas novēršanas noteikumi

1. Dalībvalstis veic attiecīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka atvieglojuma pašu kapitālam bāzē netiek iekļauta jebkāda palielinājuma summa, kas izriet no:

- a) aizdevumu piešķiršanas starp saistītiem uzņēmumiem;
- b) līdzdalības vai darbību turpinoša uzņēmuma uzņēmējdarbības nodošanas starp saistītiem uzņēmumiem;
- c) iemaksas skaidrā naudā no personas, kura ir rezidents nodokļu vajadzībām tādā jurisdikcijā, kas neveic informācijas apmaiņu ar dalībvalsti, kurā nodokļa maksātājs vēlas atskaitīt atvieglojumu pašu kapitālam.

Šī daļa nav piemērojama, ja nodokļa maksātājs iesniedz pietiekamus pierādījumus par to, ka attiecīgais darījums veikts derīgu komerciālu apsvērumu dēļ un neizraisa definētā atvieglojuma pašu kapitālam divkāršu atskaitīšanu.

2. Ja pašu kapitāla palielinājums radies sakarā ar iemaksu natūrā vai investīciju aktīvā, dalībvalstis veic attiecīgus pasākumus, lai nodrošinātu, ka aktīva vērtība tiek ņemta vērā atvieglojuma bāzes aprēķināšanai tikai tad, ja aktīvs ir nepieciešams nodokļa maksātāja ienākumus radošās darbības veikšanai.

Ja aktīvs sastāv no akcijām, to ņem vērā pēc tā uzskaites vērtības.

Ja aktīvs nav akcijas, to ņem vērā pēc tā tirgus vērtības, ja vien sertificēts ārējs revidents nav norādījis atšķirīgu vērtību.

3. Ja pašu kapitāla palielinājums ir grupas reorganizācijas rezultāts, šādu palielinājumu ņem vērā atvieglojuma pašu kapitālam aprēķināšanai nodokļa maksātājam saskaņā ar 4. pantu tikai tiktāl, ciktāl tas neizraisa grupā pirms reorganizācijas jau pastāvošā pašu kapitāla (vai tā daļas) pārvēršanu par jaunu pašu kapitālu.

6. pants

Procentu atskaitījuma ierobežojums

1. Dalībvalstis nodrošina, ka nodokļa maksātājs var atskaitīt no savas apliekamās bāzes uzņēmumu ienākuma nodokļa vajadzībām pārsniedzošās aizņēmumu izmaksas, kas definētas Padomes Direktīvas (ES) 2016/1164³⁵ 1. panta 2. punktā, līdz summai a), kas atbilst 85 % šādu izmaksu, kuras radušās taksācijas periodā. Ja šāda summa ir lielāka nekā summa b), kas noteikta saskaņā ar Direktīvas (ES) 2016/1164 4. pantu, dalībvalstis nodrošina, ka nodokļa maksātājs ir tiesīgs atskaitīt tikai mazāko no abām summām taksācijas periodā. Starpību starp abām summām a) un b) pārnes uz priekšu vai atpakaļ saskaņā ar Direktīvas (ES) 2016/1164 4. pantu.
2. Šā panta 1. punkts ir piemērojams attiecībā uz pārsniedzošajām aizņēmumu izmaksām, kas radušās no [OP, lūdzu, ierakstīt šīs direktīvas spēkā stāšanās datumu].

III NODAĻA UZRAUDZĪBA UN ZIŅOŠANA

7. pants

Uzraudzība

Trīs mēnešu laikā no katra taksācijas perioda beigām katra dalībvalsts paziņo Komisijai šādu informāciju par taksācijas periodu:

- a) to nodokļa maksātāju skaits, kuri izmantojuši atvieglojumu pašu kapitālam taksācijas periodā, arī izsakot procentos no kopējā to nodokļa maksātāju skaita, uz kuriem attiecas šīs direktīvas darbības joma;
- b) to MVU skaits, kuri izmantojuši atvieglojumu taksācijas periodā, arī izsakot procentos no to MVU kopējā skaita, uz kuriem attiecas šīs direktīvas darbības joma, un to MVU skaits, kuri izmantojuši atvieglojumu un kuri ir daļa no lielām grupām Direktīvas 2013/34/ES 3. panta 7. punkta nozīmē;
- c) atvieglojuma pašu kapitālam atskaitījuma dēļ radušos zaudējumu vai zaudēto nodokļu ieņēmumu summa, kas iedalīta atvieglojumam pašu kapitālam, salīdzinājumā ar dalībvalsts iekšzemes kopproduktu;
- d) pārsniedzošo aizņēmumu izmaksu kopējā summa;
- e) neatskaitāmo pārsniedzošo aizņēmumu izmaksu kopējā summa;
- f) to nodokļa maksātāju skaits, kuriem taksācijas periodā piemēroti ļaunprātīgas izmantošanas novēršanas pasākumi atbilstīgi šai direktīvai, ieskaitot saistītās fiskālās sekas un piemērotās sankcijas;
- g) dati par parāda un pašu kapitāla attiecības attīstību dalībvalstī Direktīvas 2013/34/ES III pielikuma A–C daļas nozīmē.

³⁵ Padomes Direktīva (ES) 2016/1164 (2016. gada 12. jūlijs), ar ko paredz noteikumus tādas nodokļu apiešanas prakses novēršanai, kas tieši iespaido iekšējā tirgus darbību (OV L 193, 19.7.2016., 1. lpp.).

8. pants
Ziņojumi

1. Komisija līdz 2027. gada 31. decembrim iesniedz Eiropas Parlamentam un Padomei ziņojumu par šīs direktīvas īstenošanu.
2. Sagatavojot ziņojumu, Komisija ņem vērā informāciju, ko dalībvalstis paziņojušas saskaņā ar 7. pantu.
3. Komisija minēto ziņojumu publicē savā tīmekļa vietnē.

IV NODAĻA
NOBEIGUMA NOTEIKUMI

9. pants
Deleģēšana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šā panta nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 4. panta 5. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz nenoteiktu laiku no [OP, ierakstīt šīs direktīvas spēkā stāšanās dienu].
3. Padome var jebkurā brīdī atsaukt 4. panta 5. punktā minēto pilnvaru deleģējumu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to paziņo Padomei.
6. Saskaņā ar 4. panta 5. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Padomei, Padome nav izteikusi iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām Padome ir informējusi Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

10. pants
Eiropas Parlamenta informēšana

Eiropas Parlamentu informē par Komisijas pieņemtiem deleģētajiem aktiem, par jebkādiem iebildumiem, kas izteikti pret tiem, un par to, ka Padome ir atsaukusi pilnvaru deleģējumu.

11. pants
Transponēšana

1. Dalībvalstis, vēlākais, līdz [2023. gada 31. decembrim] pieņem un publicē normatīvos un administratīvos noteikumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis tūlīt dara zināmus Komisijai minēto noteikumu tekstus.
Tās piemēro minētos noteikumu no [2024. gada 1. janvāra].
Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu, vai arī šādu atsauci pievieno to oficiālajai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsaucē.

2. Dalībvalstis var atlikt šīs direktīvas noteikumu piemērošanu nodokļa maksātājiem, kas [2024. gada 1. janvārī] izmanto atvieglojumu pašu kapitālam saskaņā ar valsts tiesību aktiem, uz laikposmu līdz 10 gadiem, bet katrā ziņā ne ilgāk par ieguvuma ilgumu atbilstīgi valsts tiesību aktiem.
3. Dalībvalstis dara zināmus Komisijai to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņēmušas jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

12. pants
Stāšanās spēkā

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

13. pants
Adresāti

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

Padomes vārdā —
priekšsēdētājs